

a E Brassica.) Brassica verò marina est, quam Recentiores Soidanellam vocant.

DE CATAPOTIIS, SEV PILVLIS,
SECTIO SEXTA.

CATAPOTIA *a* AVREA.

Nicolai Myrepsici. Numero 97.

I.

APVT expurgant, sensus omnes, præcipuè aciem oculorum exacuunt, flatus ventriculi & intestinorum dissolunt, ac citra molestiam aluum deiciunt. Ad stomachicos, colicos, nephriticos, & inflatos valde probata. Habent aloës flauæ, dacrydij, añ drach. quinq;. Rosarum, apij, añ drach. duas, & dimidiam. Anisi, fœniculi, *b* mastiches, añ drach. vnam, & dimidiam. Croci, colocynthidis, hieræ puræ, añ drach. vnam. *c* Succij tragacanthæ, quod satis est: *d* formetur massa.

ANNOTATIONES.

*Aurea cur
dita.*

a Aurea.) In manuscripto Nicolai Myrepsi codice sic vocari ab Italis scribitur, haud dubiè ob eorum excellentiam: quòd scilicet, quamuis in vacuando satis sint potentia, tamen minus omnibus alijs laceffunt, nec tormina afferunt. Nam et si magnam vim diacrydij & colocynthidis capiunt, tamen reliquis rebus ita temperantur, vt iustam actionem obeant. Scribitur autem mendosè in Nicolai codice ἀόγια, pro ἀυγια. Siquidem latinam dictionem Græcis literis parum rectè scripsisse Nicolaum, minimè mirum est, utpote qui linguæ Latinæ ignarus fuerit. Sunt autem alia à præsentibus & fortiora catapotia.

b Mastiches.) In Græco Nicolai Myrepsi codice non habetur, sed ex Latino adiectum est: neq; tamen sine causa. Nam quum stomachicis maximè conferant hæc Catapotia, nihil mirum, quosdam mastichen tanquam ventriculo valde gratum & conueniens medicamentum adiecisse.

*Succus tra-
gacanthæ.*

c Succij tragacanthæ.) Sic more aliorum Græcorum vocant lentorem, aut veluti mucorem tragacanthæ, quem hodie muscilaginem barbari: alij magis latinè Mucaginem nominant.

d Formetur massa.) Id quod fit, quando speciebus in pila accurate permistis, postea liquor qui tanquam glutino massa cohæreat affunditur. Omnibus hoc modo mistis, massa è pila exempta manibus oleo vel butyro in unctis figura tereti formatur, & priusquam reconditur, leuiter exiccatur, intq; ficcioze loco ne situm contrahat feruatur.

CATAPOTIA *a* EX EUPATORIO.

Mesuræ filij.

II.

Mirificè profunt febribus circuitu repetentibus, biliosis: obstructionem quoq; iecoris, & icterum inde natum sanant. Accipiunt myrobalanorum citrinorum, succi *b* Eupatorij, succi absinthij, añ drach. tres. Rhei barbari, drach. tres, & dimidiam. Mastiches, drach. vnam. Croci, drach. dimidiã. Aloës bonæ, drach. quinq;. Succij endiuia, aut seri lactis, quod satis est: fingatur massa.

ANNOTATIONES.

Eupatorium.

a Ex Eupatorio.) Maiores nimirum dictæ. Siquidem minorum nullus hodie est vsus.
b Eupatorij.) Non quidem Græcorum, sed eius quod à Mesuræ pingitur. Id quale sit, in primo nostrorum de Scirpium historia commentariorum tomo indicauimus.

CATAPOTIA E RHABBARO.

Mesuræ filij.

III.

Humores

Hvmores educunt crassos, lentos, multum putres, & inde ortas febres diurnas, & ex alijs quoq; humoribus natas: iccoris item dolorem, ac hydro-
pem incipientē sanant. Recipiunt rhei barbari, drach. tres. Succī glycyrrhizæ,
absinthij, mastiches, añ drach. vnam. Myrobalanorum flauorum, drach. tres,
& dimidiā. Seminis apij, fœniculi, añ drach. dimidiā. Pastillorum ē rosis,
drach. tres, & dimidiā. Hieræ picræ, drach. decem. Līquoris stillaticij fœni-
culi, quod sufficit: fingatur massa.

ANNOTATIO.

Hæc Catapotia vt diutius in officinis durent, cum melle conficienda sunt, in quo co-
quendo succus fœniculi consumptus sit.

CATAPOTIA ^aPESTILENTIALIA.^bIncerti autoris.

III.

Adversus pestiferæ luis contagiones populatim grassantes mirificè pro-
sunt. Humores etiam ventriculo infarctos & immersos educunt. Habent
aloës selectæ, vnc. duas. Myrrhæ, croci, añ vnc. vnam. Confice cum vino cla-
ro, odorifero.

ANNOTATIONES.

^a *Pestilentia.* Alio nomine Communia vocantur: & è tribus, scilicet medicamentis, *Communia.*
constantia, & sine custodia. *Et tribus.*

^b *Incerti autoris.* Neq; enim ad Rufum autorem, vt hodie faciunt propemodū omnes
medici, referenda sunt. Nam Rufi compositio crocum non habet, sed pro illo guttam aut
thymiam ammoniacum accipit. Præterea forma quoq; à præsentī differt, quod scilicet
potio sit, adeoq; in catapotia non digeratur. Quod vt rectius cognoscant studiosi, compo-
sitionem Rufi, quam libro 2. cap. 35. Paulus describit, ad verbum recensēbimus. Recipit
aloës partes duas, ammoniaci thymiamatis partes duas, myrrhæ partem vnam. Hæc si-
mul contusa, ex vino odorato dimidij cyathi mensura potui quotidie danda. Atq; ita hanc
compositionem Rufus in peste laudat, vt nullum fuisse affirmet, qui ea vsus non euaserit.
Qua qui vti voluerit, hanc quam retulimus componendi rationem sequatur.

^c *Aloës selectæ.* Sunt qui putant, in pestilenti constitutione aloën esse lauandam. Quo-
rum mihi sententia minimè probatur. Nam quum aloë non exhibeatur tum roborandi
tantum ventriculi gratia, sed & putredinem vt arceat, & corruptos ac vitiosos inde hu-
mores educat, minimè lauandam esse, sed planè illotam esse exhibendam censeo. Ita enim
ratione amaritudinis putredinem prohibebit: & quum purgandi facultate minimè sit de-
stituta, quicquid vitiosorum in ventriculo erit humorum, eliciet. Ideo in pestiferæ luis
contagione præcauenda quotidie vacuo ventriculo ex catapotium vnum scrupuli pon-
dere sumendum erit. *Aloe in pe-
stilenti con-
stitutione
non lauanda.*

CATAPOTIA PESTILENTIALIA.

Nostra.

V.

Magis quàm præcedentes aduersus pestiferæ luis contagia valent. Capi-
unt aloës flauæ, drach. sex. Myrrhæ optimæ, drach. tres. Rhei barbari,
drach. vnam, & dimidiā. Agarici in pastillos redacti, drach. dimidiā. Croci,
drach. vnam. Boli armenij, terræ Lemniæ, añ drach. dimidiā. Mastiches, scrup-
ulos duos. Theriaces Andromachi, drach. duas. Cum liquore stillaticio rosa-
rum, fingatur massa.

CATAPOTIA ^aCOCCIA.^bRhazis.

VI.

Caput magna efficacia expurgant, & ex eo ac neruis crassos vacuant hu-
mores. Accipiunt specierum hieræ picræ, drach. decem. Colocynthidis,
drach. tres, scrup. vnum. Scammonij, drach. duas, & dimidiā. Turpeti, sti-
chadis, añ drach. quinq;. Cum serapio estichade, formetur massa.

ANNOTATIONES.

X ij

^aCoccia.

a Coccia.) Sic nonnulli putant à Græcis deducto nomine, & à forma esse nominata, quòd nimirum olim figuram granulorum ciceris vel erui, qua conficiebantur, referrent. Si quidem κόκκιον, Græcis granulum denotat. Alij vocem hanc barbaram esse censent, ac sic esse dicta, quasi capitalia, quòd caput maximè erpurgent, volunt. Nostri hodie Cocchia nominant, quod frequenter illis in capitis affectibus vtantur.

b Rhazis.) Libro primo ad Almanforem, capite primo de Cephalæa. Sunt admodum valentia, & prorsus incorrecta, torminaq; excitant, nec ijs nisi præmissis alijs quibusdam, & in crasis admodum & frigidis humoribus educendis vtendum. Quare à medicis vsurpanda non erunt, sed pro ijs Nicolai Myrepsi mox sequentibus magis vtendum.

CATAPOTIA COCCERA.

Nicolai Myrepsi. numero 122.

VI.

Valent ad eos qui destillatione capitis laborant, caput dolent, hemicranicos, lippitudine, & neruorum incontinentia affectos. Recipiunt hieræ picræ Galeni, drach. quinç. Dacrydij, drach. vnam, & dimidiam. Pulpæ colocynthidis, drach. dimidiam. Turpeti, stichadis Arabicæ, añ drach. duas, & dimidiam. *b* Sagapeni, opopanacis, bdellij, ammoniaci, agarici, spicæ, añ drach. dimidiam. Rheii barbari, aloes flauræ, añ drach. vnam, scrup. vnum. Cum succo, aut stillatio foeniculi liquore singatur massa.

ANNOTATIONES.

a Coccera.) Aut Cocceri Nicolao vocantur: qua de causa, scire non possum. Mihi certè magis quàm Rhazis probantur, quòd minus sint valida, pluraq; habeant simplicia, quæ vim fortium medicamentorum frangant, contendant ac mitigent. Nam vt alia medicamenta purgantia omnia propemodum à Rhaze composita eiusmodi sunt, vt vix tuto iumentis exhiberi possint: ita quoq; hæc Catapotia, quæ ille Coccia vocauit, ob suam vehementiam expedite admodum tormina excitant, & alia grauias symptomata. Censeo igitur præsentibus magis vtendum esse, vt pote minus fortibus, & rectius compositis: quòd quiuis compositionem ipsam expendens, statim cognosceret.

b Sagapeni.) Quod adiectum est præcipue propter oculorum lippitudinem, & alia eorundem vitia, suffusiones nimirum & hebetudines, quibus idipsum maximè auxiliatur.

CATAPOTIA EX AGARICO.

Mesuæ filij.

VII.

Thoracem purgant pituita crassa & putri, ob idq; antiquæ tussi & asthmatis conferunt, alijsq; thoracis vitijs, à crasis & pituitolis humoribus ortis. Habent agarici, drach. tres. Radicis iridis, marrubij, añ drach. vnam. Turbit, drach. quinç. Hieræ picræ, drach. quatuor. Colocynthidis, sarcocollæ, añ drach. duas. Myrrhæ, drach. vnam. Excipe *b* cum sapa, & formato massam.

ANNOTATIONES.

a Drachma quatuor.) Falsò me hoc loco notat Franciscus Alexander, quòd diminutè legam drachmas tres. Ita parum attendit, num rectè alios reprehendat.

b Cum sapa.) Quæ pilulas illas à putredine, aut transpiratione vindicat.

CATAPOTIA EX AGARICO.

Nicolai Myrepsi.

VIII.

Conferunt ijs qui non nisi recta ceruice, & difficulter spirant, & destillatione laborant. Capiunt agarici, drach. vnam, & dimidiam. Iridis, marrubij, añ drach. vnam. Turpeti, hieræ picræ Galeni, añ drach. duas. Colocynthidis, sarcocollæ, añ drach. vnam. Cum sapa quantum sufficit, formetur massa.

ANNOTATIO.

Harum pilularum descriptionem ex præscripto Nicolai subijcere volui, vt si quis illis magis quàm Mesuæ vti vellet, haberet in promptu compositionem. In omnibus cum præcedentibus conueniunt, exceptis ponderibus, quæ sunt in quibusdam minora: & quòd Myrrha

Myrrha desideretur, perinde atq; apud Auicennam cap. 3. Fen. 10. tract. 1. cap. de Curatione
asthmatis 40.

CATAPOTIA E HIERA

simplici, Galeni.

IX.

Vitijs ventriculi ex humoribus biliosis & pituitosis natis prodest. Recipiunt aloes flauæ, drach. quinquaginta. Cinamomi, xylobalsami, asari, spicæ nardi, croci, mastiches Chia, añ drach. tres. Melle rosaceo excipiuntur, & fingitur massa.

CATAPOTIA E HIERA COMPOSITA.

Nicolai Myreplici.

X.

Ad vitia capitis, neruorumq; stomachi item cruditatem conferunt. Habent cinamomi, spicæ nardi, croci, floris iunci odorati, asari, castiæ lignæ, xylobalsami, carpobalsami, violarũ, absinthij, epithymi, agarici, rosarum, turpeti, mastiches, colocynthidis pulpæ, añ drach. dimidiam. Aloes flauæ, quantum omnium aliarum specierũ. Cum stillaticio Intybi liquore formetur massa.

CATAPOTIA HIERÆ CVM AGARICO.

XI.

Securrunt stomachicis, asthmaticis, alijsq; stomachi, & thoracis vitijs, a serafis & pituitosis humoribus natis. Capiunt specierum Hieræ simplicis Galeni, agarici recens in pastillorum formam redacti, añ vnc. dimidiam. Aloes flauæ, añ vnc. vnam. Cum rosaceo melle excipiuntur, & fingitur massa.

CATAPOTIA ^aOPTICA ^bMAIORA.

Mesuræ filij.

XII.

Visum roborant & conseruant, excrementa vacuant a cerebro & oculis pituitosa. Accipiunt rosarum, violarum, absinthij, colocynthidis, turpeti, cubebæ, calami odorati, nucis moschatae, spicæ, epithymi, carpobalsami, xylobalsami, scelios, seminis, rutæ, floris iunci odorati, asari, mastiches, caryophyllorum, cinamomi, anisi, sceniculi, apij, castiæ lignæ, croci, macis, añ drach. duas. Myrobalanorum flauorum, cepulorum, indorum, bellericorum, emblichorũ, rheibarbari, añ drach. quatuor. Agarici, senæ, añ drach. quinq;. Euphrasie, drach. septem. Aloes flauæ pondus omnium. Excipe succo aut stillaticio liquore sceniculi, & formato massam.

ANNOTATIONES.

^a Optica.) ὀπτικά, id est, visoria: quod visorium spiritum roborent, purioremq; reddant, ac visionem mirabiliter iuuent, dicta sunt. Vulgus medicorum & pharmacopœorum Lucis. *Optica.*

^b Maiora.) Quod pluribus constat simplicibus, appellata sunt: ad differentiam minorum, quorum compositionem iam subiiciemus. *Catapotia lucis.*
Ocularia.
Maiora cur dicta.

CATAPOTIA OPTICA ^aMINORA.

Mesuræ filij.

XIII.

Idem quod maiora possunt, viribus tamen valentiora sunt, magisq; melancholicum humorem quam pituitã purgant. Recipiunt xylobalsami, carpobalsami, añ drach. vnam. Chelidonij, drach. quinq;. Rosarum, violarum, absinthij, euphrasie, añ drach. tres. Senæ, epithymi, myrobalanorum flauorum, cepulorum,

X iij

pulorum,

pulorum, indorum, bellericorum, emblichorum, agarici, colocynthidos, floris iunci odorati, lycij, lapidis ^b cyanei, añ drach. duas, & dimidiam. Aloes pondus omnium. Cum succo foeniculi, aut chelidonij fingatur massa.

ANNOTATIONES.

Minora quare vocata. ^a *Minora.*) Vocata sunt, quòd paucioribus simplicibus constant. Nam quum operosa sit præcedentium compositio, factum est, vt nonnulli hanc in pauciora contraxerint simplicia.

Cyanens. ^b *Cyanei.*) Lapidem lazuli appellant, quemadmodum lib. 1. diximus. Maiores, quod lapidem lazuli non accipiant, tutiores sunt.

CATAPOTIA ARTHRITICA.

* Nicolai.

XIII.

Valent ad podagram, aliosq; articulorum dolores à frigidis crasis & pituitosis humoribus natos. Habent hermodactylorum, turpeti, agarici, añ vnc. dimidiam. Cassia lignea, spica nardi, caryophyllorum, xylobalsami, carpobalsami, zingiberis, mastiches, foeniculi, anisi, saxifragæ, seminis asparagi, rusci, rosarum, granorum solis, salis gemmei, añ ^b drach. dimidiam. Aloes flauæ pondus omnium. Succus foeniculi quod satis est, fiat massa.

ANNOTATIONES.

^a *Nicolai.*) Non Myrepsi illius, cuius nos opus de Compositione medicamentorum in Latinum conuertimus sermonem: sed eius qui vulgò Præpositus dicitur. Nam ille truncatam ex ἀτρογγάφω Nicolai Myrepsi describit: vt ex eiusdem compositione, quam paulo post subiiciemus, liquidò apparebit.

^b *Drach. dimidiam.*) Latinus codex Nicolai Præpositi habet drach. duas, & statim subiicit, Scammonij vnc. vnam, vt hinc quoq; perspicuum fiat, neq; eam descriptionem quæ hactenus in officinis vsitata fuit, & quæ iam recensuimus, per omnia respondere ei quam Nicolaus Præpositus decurtauit: quia minus pondus habet, & Scammoniam omisit. Ita, quod sæpe antea monuimus, nulla ferè integra & legitima est hactenus vsitata & vsurpata officinis compositio.

CATAPOTIA ARTHRITICA VERA.

Nicolai Myrepsici.

XV.

Ad podagricos & arthriticos valde probata. Capiunt hermodactyli, turpeti, añ vnc. vnã, & dimidiam. ^a Myrobalani indici, cepuli & citrini, agarici, ^b colocynthidis, anisi, ^c caryophyllorum, spica, zingiberis, saxifragi, ^d piperis longi, seminis apiij, dauci, rosarum, amomi, salis gemmei, mastiches, granorum solis, seminum asparagi, foeniculi, singulorum drach. dimidiam. Aloes flauæ, drach. dimidiam. ^e Dacrydij, vnc. vnam. Succus absinthij quantum sufficit, fingatur massa.

ANNOTATIONES.

Hæc est legitima, & ad verbum à Nicolao græco transcripta compositio: nisi quod ad pondera attinet, dimidiam tantum eorundem partem vsurpauimus, nempe vnc. vnã, & dimidiam, quum ipse habeat vncias tres, & ita deinceps.

^a *Myrobalani indici.*) Omnes Nicolaus Præpositus compilator omisit Myrobalanos.

^b *Colocynthidis.*) Et hanc silentio transiuit.

^c *Caryophyllorum.*) Post Caryophylla inseruit suæ compositioni xylobalsamum & carpobalsamum Nicolaus Præpositus, superstitione magis quàm iudicio ductus, quum horum nulla sit facta in ἀτρογγάφω mentio, nec legitima haberi possint, in nostris maximè regionibus. Fuit autem haud dubiè in ea opinione cum multis alijs, vt nullum medicamentum sine Balsami accessione efficax esse crederet.

^d *Piperis longi.*) Et illud à decurtatore eius compositionis est præteritum.

^e *Dacrydij.*

e Dactylis, vnt. vnam.) Eius eodem pondere in Nicolao Præposito vocato, vt diximus, mentio fit. Sed in hætenus vſitata compositione horum catapotiorum omiſſum.

CATAPOTIA EX HERMODACTYLO.

Meſuræ filij ^a maiora.

XVI.

ADuerſus podagram, & dolores ^b frigidos articularum profunt. Accipiunt ^c hermodactylorum, myrobalanorum flauorum, aloes, turpeti, colocynthidis, bdellij, ſagapeni, añ drach. ſex. Caſtorij, ſarcocollæ, euphorbij, opopanacis, rutæ ſylueſtris, & apij ſeminum, añ drach. tres. Croci, drach. vnam, & dimidiam. Cum ſucco braſſicæ formetur maſſa.

ANNOTATIONES.

a Maiora.) Quod pluribus ſimplicibus conſtent, ſinẽq; magis compoſita.

b Dolores frigidos.) Craſſos enim & lentos frigidosq; humores educunt, atq; è longinquoſioribus partibus trahunt.

c Hermodactylorum.) Quid de vniuerſo hermodactylorum genere ſentiendum ſit, tomo noſtrorum de ſtirpium hiſtoria commentarijs perſpicuè, & luculenter explicauimus. Vt mirum ſit Rondeletium, virum doctiſſimum, per hermodactylos vulgares, non tamen ſine magno errore, vulgares, præcipuè in compoſitionibus Arabum intelligere.

CATAPOTIA ^a FOETIDA ^b MAIORA,

Meſuræ filij.

XVII.

Vacuant humores craſſos, & pituitoſos, ob id conueniunt affectibus indetatis, articularum, pedum & neruorum doloribus. Colicis item cruciatibus, vteri, & ſpine ſuccurrunt: nec non ventriculi, alphis, elephantia, alijsq; cutis vitijs opitulantur. Recipiunt ſagapeni, hammoniæ, opopanacis, bdellij, colocynthidis, ſeminis rutæ ſylueſtris, aloes, epithymi, añ drach. quinq;. Hermodactylorum, eſulæ, añ drach. duas. Scammonij, drach. tres. Cinamomi, ſpicæ, croci, caſtorij, añ drach. vnam. Turbit, drach. quatuor. Zingiberis drach. vnam, & dimidiam. Euphorbij, ſcrup. duos. Cum ſucco porri prius diſſolutis lachrymis, finge maſſam.

ANNOTATIONES.

a Foetida.) Ita vocantur propter grauem odorem, quem illis Sagapenum, hammoniacum, caſtorium, & alia graueolentia conciliant. Sunt etiam valentia admodum, quod minimè reſpreſſa ſit purgantium vis, ideoq; parum tuta.

b Maiora.) Ad differentiam minorum, quæ itidem à Meſue deſcribuntur, ſic cognominata ſunt.

c Ruta ſylueſtris.) Si haberi non poteſt, pro ea uſurpetur Ruta hortenſis: quod ſemel hinc nos monuiſſe ſatis ſit. Semen nanq; Cicutæ, quod imperiti pharmacopei facere ſolent, planè hoc in loco abijciendum.

CATAPOTIA EX EUPHORBIO.

Meſuræ filij.

XVIII.

Pituitam frigidã ac craſſam ad neruos decumbentem vacuant. Quapropter opem ferunt reſolutioni, lumborum doloribus, & podagræ à pituita conſcitata. Sunt valida: ideoq; illis, niſi magna vrgeat neceſſitas, vtendum non eſt. Habent euphorbij, colocynthidis, agarici, bdellij, ſagapeni, añ drachmas duas, Aloes, drach. quinq;. Succu porri quod ſatis eſt: ^a fingatur maſſa.

ANNOTATIO.

a Fingatur maſſa.) Ad hunc quidem modum Euphorbium prudenter tritum, cribratus agaricus, læuigata & concifa colocynthis, cum gummis vino diſſolutis, piſtillo calido & mortario tantisper ſubiguntur, dum in maſſam coeant. Catapotia ſunt valentiſſima non niſi in maximis & contumacibus morbis uſurpanda.

X iij

CATA

LEONHARTI FVCHSII
CATAPOTIA EX SARCOCOLLA.

Mesuræ filij.

XIX.

Pituitam vacuant, ob id pituitosis affectibus commodant. Capiunt sarco-
collæ, drach. tres. Turpeti, drach. quatuor. Colocynthidos, zingiberis, añ
drach. vnam, & dimidiam. Salis gemmei, drach. vnam. Cum aqua stillaticia ro-
sarum formetur massa.

CATAPOTIA ^aINDA.

^b Hali.

XX.

Advitia ex melancholico humore procreata, cancrum nimirum, elephan-
tiam, alphas nigros curatu difficiles, melancholiam, & inde ortum timo-
rem ac mœrorem, quartanā, icterum nigrum, ex vitio lienis procreatum, eius-
demq; dolorem profunt. Accipiunt myrobalanorum nigrorū, ellebori nigri,
polypodij, añ drach. quinç. Epithymi, stichadis, añ drach. sex. Agarici, lapidis
cyanei loti, colocynthidis, ^c salis Indi, añ drach. quatuor. Succu eupatorii, spicæ,
añ drach. duas. Caryophyllorum, drach. vnam. Hieræ picræ, drach. duodecim.
Fiat massa cum succo apij.

ANNOTATIONES.

*Indaquare
dicta.*

^a *Inda.*) Cur ita dicta sint, facile animam attendentibus constat. Non enim alia de cau-
sa, quàm quòd myrobalanos nigros, quos alio nomine Indos appellant, vel salem Indum
recipiunt. Pleriq; hic mirè ineptiunt, ita esse nominata putantes, quòd eorum vsus apud
Indos potissimum sit, & in India celebrentur.

Hali.

^b *Hali.*) Ad hunc sanè autorem horum & præcedentium catapotiorum compositio-
nem Mesuræ filius refert. Quis autem is Hali fuerit, non satis constat.

Sal Indus.

^c *Salis Indi.*) Per salem Indum minimè in audiendus erit ille quem Paulus & Auicenna
ita nominant: qui certè non est nisi mellis concreti genus, in India in arundinibus inuen-
tum, salis modo coactum, dentibus, vt sal, friabile, vt libro primo huius Operis fufius di-
ximus. Verùm sal Indus hoc loco non est, nisi is qui inter omnes alias salis species maximè
salsus est: qualis certè in India reperitur. Is quia hodie non affertur, pro eo vsurpandus erit
sal fossilis, quem Gemmeum hodie vocant. Caueant igitur pharmacopei, ne pro sale In-
do, vt multi hætenus fecerunt, saccharum candum appellatum, in horum catapotiorum
constructione vsurpent.

*Salis Indi
succedaneum*

*§ E lapide
lazuli.*

CATAPOTIA [§]E LAPIDE CYANEO.

Mesuræ filij.

XXI.

Advitia è melancholico humore nata conferunt, cancrum nimirum, ele-
phantiam, & quartanam. Recipiunt lapidis cyanei ^a loti, drach. sex. Epi-
thymi, polypodij, añ drach. octo. Scamoniij, ellebori nigri, salis indi, añ drach.
duas, & dimidiam. Agarici, drach. octo. Caryophyllorum, anisi, añ drach. qua-
tuor. Hieræ picræ, drach. quindecim. Cum succo Intybi latifolij forme massa.

ANNOTATIO.

^a *Loti.*) Scilicet duodecies, vt vult Trallianus, in liquore stillaticio violarum, vel bor-
raginis. Sic enim aliquo modo acrimoniam suam deponit, hocq; nomine catapotia illa
minus noxia & ventriculo infesta fiunt. Quum itaq; olim illorum vsus damnauerim, de
ijs quæ illotum lapidem cyaneum accipiunt loquutus sum. In mollibus tamen & imbe-
cillioribus corporibus neutro vtendum erit.

CATAPOTIA E LAPIDE ARMENO.

Mesuræ filij.

XXII.

Melancholicum humorem, & bilem vstam sine molestia vacuant: ideoq;
vitijs inde natis conducunt. Habent lapidis Armeni ^a loti ac preparati,
hieræ picræ, añ drach. quinç. Epithymi, ^b polypodij, añ drach. octo. Scammo-
nij in cydonio cocti, drach. tres. Caryophyllorū, drach. duas. Salis indi, drach.
vnam, & dimidiam, Cum succo intybi latifolij fingatur massa.

ANNO.

ANNOTATIONES.

^a Loti.) Ex liquore stillaticio lupuli, vel intybi, aut decocto polypodij.

^b Polypodij.) Actuarius, qui itidem horum Catapotiorum compositionem tradit, pro Polypodio, agarici drachmas quatuor habet. Alexander Trallianus etiam Agarici meminit, & eius scrupulos quatuor inferendos esse docet. Ita ut euidentissimum sit, Græcos omnes Agaricum, omisso Polypodio, recensuisse.

CATAPOTIA E LAPIDE ARMENO.

Alexandri Tralliani.

XXIII.

PRæterquam quod stomachum roborant, simul etiã varios humores, præfertim terreum & melancholicum humorem citra molestiam purgant. Capiunt hieræ picræ, vnc. dimidiam. Epithymi, vnc. dimidiam. Agarici, scrup. quatuor. Armeniaci lapidis, scrup. quatuor. Scammonia, vnc. vnam. Caryophyllorum, grana viginti. Contusa excipiuntur melle rosaceo, aut succo citrij: & formetur massa.

ANNOTATIONES.

Hanc Alexandri Tralliani compositionem referre placuit, quod illã miris efferat laudibus, nec antè eius usum opus esse dicat ægros ut medicamentis præparemus, quod ab eiusdem assumptione nec suffocationis, nec syncopes imminet periculum. Quibus omnibus verbis innuit, hanc mitissimè, & citra omnem molestiam purgare. Quapropter præstat hæc deinceps pro ea quam Mesues affert uti, utpote meliore: & quæ cum ea quæ ab Actuario refertur, demptis duntaxat ponderibus, planè conueniat.

^a Vnciam vnam.) Ita enim græcus Alexandri codex habet ὄζα. Sed ut ex veteri interprete liquet, qui legit lapidis Armeni loti drachmas quatuor, Scammonia scrupulos quatuor, videntur pondera esse transposita, adeoque ita potius scribendum esse Scammonia πζδ, id est, scrupulos quatuor, & lapidis Armenij ζδ, hoc est, drach, quatuor.

CATAPOTIA AZAIARETH.

Auscennæ.

XXIII.

Flauabilem & pituitam sine molestia, è ventriculo potissimum, vacuant. Quapropter ijs ^a qui caput è ventriculo dolent, conueniunt. Accipiunt hieræ picræ, vnc. vnam. Mastiches, ^b myrobalanorum flauorum, añ vnc. dimidiam. Aloes optimæ, vnc. duas. Cum serapio è stichade formetur massa.

ANNOTATIONES.

^a Qui caput è ventriculo.) Non igitur simpliciter capitis doloribus & affectibus conueniunt, sed ijs tantum qui à ventriculo impuro orti sunt.

^b Myrobalanorum.) Qui biliosos & calidos vapores sursum à ventriculo in caput elatos argent.

CATAPOTIA AROMATICA.

Ioannis Damasceni.

XXV.

Ventriculum, cerebrum, & sensoria omnia, à crassitate ac pituitosis humoribus ^{*} purgant, indeque natum dolorem dissipant. Ventriculum roborant, concoctionem eius iurant, & appetentiam excitant. Recipiunt cinamomi, cubebæ, ligni aloes, calami odorati, macis, nucis moschata, cardamomi, caryophyllorum, asari, mastiches, flores iunci odorati, spicæ, carpobalsami, añ ^b vnc. vnam. ^c Absinthij sicci, rosarum, añ drach. quinq;. Trita ^d crassiuscule coquantur in aquæ libris duodecim, ad duarum partium consumptionem: fricantur manibus, colantur, & exprimuntur. In colati libris duabus maceratur, aloes in vase lapideo vitreato, cum aqua pluuia lotæ, & iterum ^e siccata, libra vna. Dein ipsi affunduntur decocti prædicti circiter libræ duæ, & teruntur in sole: ipsi quoque aloæ

* Eos scilicet desiccandos.

aloæ

aloæ miscentur myrrhæ, mastiches, añ f drach. quinq. Croci, drach. tres. Teruntur curiosè, & postea prædicti decocti reliquum ipsis affunditur, terunturq̄ donec siccantur: formantur catapotia ciceris magnitudine.

ANNOTATIONES.

*Aromatica
cur vocata.
Alephangina*

a Aromatica.) Aut ex aromatibus dicta sunt, propterea quod è multis constant aromatis: hoc est, rebus odoratis. Hodie imitatione Mauritanorum Alephangina nominantur, quod illis, vt nonnulli interpretantur, Alephangin, odoramenta, siue species, puluerisue odoratos significet. Nos tamen de lingua nobis incognita nihil temerè affirmamus. In confesso autem est, hæc catapotia roborare potius ventriculum, quàm aluum ducere, propter aloen lotam, quæ vim purgatoriam lotionem deponit & exuit.

b Vnciam vnam.) Nicolaus Myrepsus, qui itidem catapotia hæc describit, habet vnciam dimidiam.

c Absinthij, &c.) Nicolaus pro Absinthio & Rosis, habet Croci grana quindecim. Paulo quoq̄ aliter conficienda esse hæc catapotia docet, vt cap. 10. Sect. 32. videre licet.

d Crassius culè.) Quum enim coquenda sint odoramenta, non est cur in exquisitum puluerem teri debeant: sed satis est, si crasso modo terantur, ita enim coctionem facilius sustinebunt.

e Iterum siccata.) Id quod quatuor aut quinq, potissimùm sub Caniculæ æstu, dierum spacio fieri solet.

f Drachmæ quinq.) Hic Franciscus Alexander me & Cordum, atqui falsò, nec sine magna calumnia, notat, ac perperâ drachmas, pro vncias quinq, legere nugatur. Nam omnia Mesues exemplaria habent tantum drachmas quinq, & rectè quidem: quod maiore copia, respectu præcedentium, minime opus sit. Sed semper Francisco voluntas, nationis loco esse solet.

CATAPOTIA STOMACHICA.

Mesuæ filij.

XXVI.

Bliosus ac pituitosos humores, eos præsertim qui caput, iecur, & ventriculum obsident, vacuant. Præterea ventriculum roborant, concoctionem iurant, appetentiam excitant. Habent hieræ picræ, drach. septem. Trium myrobalanorum, añ drach. tres. Agarici, drach. duas. Turpeti boni, drach. decem. Epithymi cretensis, anisi, añ drach. duas, & dimidiam. Salis indi, drach. duas. Absinthij, scammonij, añ drach. tres. Cum penidiorum, drach. tres, & succo scariolarum, formetur massa.

ANNOTATIO.

Quum hæc catapotia, vt etiam sequentia satis magnam Turpeti copiam, quod stomachum mirum in modum offendit, accipiant, diligenter medicis cauendum erit, ne temerè ijs catapotijs vtantur, quod non solum turpetum, verum etiam agaricum, ventriculum admodum subuertentem recipiant: sed tum solum, quum flauam bilem & pituitam valenter ex ventriculo educere volent. Cæterùm quum variæ, sex nimirum, sint Catapotiorum stomachicorum apud Mesuæ filium compositiones, adeoq̄ pharmacopœi nunc hanc, nunc illam constructam, sub vnica tamen inscriptione, habeant: præstat illas aliqua ratione discernere, hac scilicet, vt præsentem compositionem simpliciter Catapotia stomachica: alteram quæ mox sequitur cum adiectione Maiora, quod pluribus: & tertiam, minora, quia paucioribus constat simplicibus, nominemus. Hac enim distinctione efficiemus, vt medici cognoscant qua illis compositione sit vtendum. Franciscus Alexander vt ab alijs dissentire videatur, simplicium ordinem mutat, ponderibus retentis.

CATAPOTIA STOMACHICA MAIORA.

Ioannis Damasceni.

XXVII.

Idem quod priora possunt. Capiunt hieræ picræ, drach. decem. Trium myrobalanorum, absinthij. añ drach. duas. Mastiches, anisi, bellirici, emblici, agarici, añ drach. tres, & dimidiam. Zingiberis, drach. duas. Caryophyllorum, salis gemmei, floris iunci odorati, añ drach. vnam, Turbit, drach. duodecim. Cum succo absinthij fingatur massa.

CATA.

DE COMPOS. MED. LIB. II.
CATAPOTIA STOMACHICA MINORA.

251

Ioannis Damasceni.
XXVIII.

Accipiunt myrobalanorum flauorum, aloes, turpeti, añ drach. decem. Rosarum, spicæ, mastiches, añ drach. duas, & dimidiam. Anisi, drach. vnam, & dimidiam. Salis Indi, croci, añ drach. vnam. Cum succo absinthij formetur massa.

CATAPOTIA POLYCHRESTA.

Aggregatiua

Ioannis Damasceni.
XXIX.

AD varios capitis, ventriculi, iecorisq; affectus sunt efficacia. Purgant enim exijs & sensorijs pituitam, & bilem vtranq;. Quapropter ad diuturnas febres & complicatas, vitia capitis, ventriculi, & iecoris plurimum valent. Recipiunt myrobalanorum flauorum, rhei barbari, añ drach. quatuor. Succu cupatorij, succi absinthij, añ drach. tres. Dacrydij, drach. sex. Cepulorum, Indorū, agarici, colocynthidis, polypodij, drach. duas. Turpeti, aloes, añ drach. septem. Mastiches, rosarū, salis gemmei, epithymi, anisi, zingiberis, añ drach. vnam. ^b Electuarij rosati, quantum sufficit ad excipiendum.

ANNOTATIONES.

^a Polychresta.) Ob id sic sunt appellata, quod ad multos affectus corporis præter naturam sint vtilia, & omnes humores purgent. Vulgus medicorum & pharmacopœorū Aggregatiua vocant. Et sunt optima, & digna quæ in frequenti sint medicorum vsu, quod absq; difficultate educunt, & maxime sunt efficacia.

^b Electuarij rosati.) A Mesue, non Nicolao, descripti. Inuenies eius compositionem inter Antidota purgantia.

CATAPOTIA E FVMARIA.

Auicennæ.
XXX.

Humores biliosos, acres & salios e corpore educunt: ideoq; pruritus & scabiei, atq; id genus alijs cutis vitijs conferunt. Habent myrobalanorum flauorum, cepulorū, nigrorū, scammonij, añ drach. quinq;. Aloes, drach. septem. Omnia ^b ter imbuantur succo fumarie depurato, & toties siccentur: postremo fingatur massa.

ANNOTATIONES.

^a Auicennæ.) Fen. 7. Canonis quarti, de Curatione scabiei atq; pruritus, cap. septimo. Affinia sunt catapotijs Indis suprâ descriptis, sed imbecillius purgant.

^b Ter imbuantur.) Nam vbi primò fuerit siccata massa, plus succi est adijciendum, & rursus exiccanda: idq; tertio faciendum erit.

CATAPOTIA SINE QVIBVS ESSE NOLO.

Nicolai Præpositi.
XXXI.

Mirificè pituitam, bilem, & melancholicum humorem à capite ducunt, & ad oculorum claritatem conducunt, visumq; conseruant. Suffusionibus auxiliantur, aurium doloribus, atq; tinnitui. Ileolis quoq; non sine magna vtilitate dantur. Capiunt aloes optimæ lotæ, drach. quatuordecim. Myrobalanorum flauorum, cepulorum, bellericorum, emblicorum, indorum, rhei barbari, mastiches, absinthij, rosarum, violarum, seneg, agarici, cassuthæ, añ drach. vnam. Scammonij, berte triti, drach. sex, & dimidiam, dissoluantur in succo fœniculi, & per pannum tantum de eo traiciatur, quantum ad catapotiorum confectio-

* Manibus
oleo violarum,
vel communis
inunctis.

CATA-

LEONHARTI FUCHSII
CATAPOTIA E BENEDICTA.Nicolai Myreplici.
XXXII.

Humores maximè pituitosos, & ad articulos decumbentes, eliciunt. Obstructiones, quæ sunt in instrumentis nutritionis, tollunt. Auxiliantur etiam ijs qui lapide renum & vesicæ molestantur. Accipiunt specierum benedictæ laxatiuæ, drach. sex. Mellis rosati, quod satis est. Formetur massa.

CATAPOTIA MASTICHINA.

Conciliatoris.
XXXIII.

Ventriculum ab omni morbo præseruant, leuiter purgant: cerebrum, & reliqua viscera, item oculos, & vterum à putridis humoribus liberant & tuentur. Recipiunt mastiches, drach. quatuor. Agarici optimi, drach. tres. Aloes selectæ, drachmas decem. Cum succo artemisiæ, aut serapio è stechade, fingatur massa.

CATAPOTIA EX ALOE ET MASTICHE.

Nicolai Præpositi.
XXXIII.

Sine molestia ventriculum purgant, & ex eo bilem ac pituitam eliciunt. Habent aloes, vnc. vnam. Mastiches, vnc. dimidiã. Caryophyllorum, rosarum rubearum, añ drach. vnam. Croci, dacrydij, añ scrup. duos. Cum succo fœniculi aut absinthij formetur massa.

CATAPOTIA EX ALOE LOTA.

Incerti autoris.
XXXV.

Cerebrum, ventriculum, vterum, & alia viscera à putridis humoribus purgant. Capiunt aloes cum succo rosarum rubearum lotæ, vnc. vnam. Agarici in pastillos redacti, drach. tres. Mastiches, drach. duas. Specierum diamofchi dulcis, drachmam dimidiã. Cum vino Chio, quod vulgò Maluaticum nominatur, fingatur massa.

CATAPOTIA ARABICA.

Nicolai Præpositi.
XXXVI.

Omnes humores mirificè purgant, læticiam generant, tristitiamq; depellunt, mentis vigorem conseruant: visum acuunt, auditum amissum reparant, memoriam roborant, vertigini, hemicranie, ac dolori capitis succurrunt. Accipiunt aloes selectæ, vnc. quatuor. Radicis bryoniæ, myrobalanorum flauorum, cepulorum, indorum, bellericorum, emblicorum, mastiches, dacrydij, afari, rosarum, añ vnc. vnam. Castorij, drach. tres. Croci, drach. vnam. Succu fœniculi quod satis est, formetur massa.

ANNOTATIO.

Saluberrima sunt, ac tutissima, omnibusq; expurgandis humoribus idonea. Aloë namq; dacrydium, myrobalani flaui, bilem: emblici, bellirici, cepuli pituitam. Bryonia, Dioscoride teste, pituitam & aquosos humores euocat. Cætera robur firman, & medicamento- rum violentiam retundunt.

(*a Vncias quatuor.*) Et hoc loco falsò me perstringit Franciscus Alexander, quasi drachmas tres, mutilus, vt verbo eius vtar, legam: quum disertè dixerim vncias quatuor aloës sumendas esse. O immensum reprehendendi alios temerè pruricum.

CATAPOTIA E CYNOGLOSSO.

Nicolai Præpositi.
XXXVII.

Alj

Alij nominant, Catapotia ad omnes destillationum morbos. Magnam enim vim obtinent in tenuibus sistendis destillationibus, & sedandis ac mitigandis omnis generis doloribus. Recipiunt ^aCynoglossi, opij, feminis hyoscyami, añ drach. quatuor. Myrrhæ troglodyticæ, drach. sex. Thuris masculi, drach. quinç. Caryophyllorum, drach. duas. Cinamomi, ^bstyracis calamitis, añ drach. duas. Cum stillaticio rosarum liquore, fingatur massa.

ANNOTATIONES.

^a Cynoglossi.) Ridiculū planē est quod Rondeletius, vir eruditione clarus, Cynoglossum nostrum non esse verum scribit, sed potius glastum aggreſte; non enim edit caulem, neq; florem: quod si verum est glastum hoc esse non poterit, quod vtrunq; ferat. Cynoglossum autem nostrum esse verum, & à glastro syluestri diuersum in nostris de Stirpium historia luculentissimè monſtrauimus.

^b Styracis calamitis.) Ita conuertendum erit, quod in quibusdam codicibus Cozumbri scribatur, & à Simone Ianuense, Arabicarum vocum fido interprete, pro Styrace exponatur. Conducit verò, vt Dioscorides testatur, destillationibus.

CATAPOTIA E CYNOGLOSSO.

Nicolai Myrepsici. numero 22.

XXXVIII.

Adomnem defluxionem capitis, thoracis, & pulmonis mirabiles: & dolorem dentium sanant. Habent myrrhæ, drach. sex. Thuris masculi, drach. quinç. Opij, hyoscyami, radicis cynoglossi aridi, añ drach. quatuor. Stillaticij rosarum liquoris, quod satis est: finge pilulas, & dato dormituris.

ANNOTATIO.

Hæc est legitima catapotiorum de Cynoglosso descriptio: quæ à priori, quod ad pondera attinet, nihil distat, nisi quod Climacis rationem habet. Accesserunt autem præcedenti tria simplicia, quæ ab alio Nicolao Præposito vocato adiecta sunt, haud dubiè vt opij & hyoscyami vires nonnihil frangant. Franciscus autem Alexander pondera, præter Myrepsi sententiam, mutat, atque Opij & Hyoscyami tantum drachmam mediam inserit. Myrepsi verò ratione composita, sæpenumero felici successu dedi catapotia. Non tamen vñdecim, 12. aut 15. vt in Myrepsi codice scribitur, sed ex drachma vna sex pilulis confectis, vnam ante cubitum deuorandam exhibui. Atque sic vtendo, pondera Myrepsi mutanda non sunt, quod aliàs dolorem haud mitigent.

CATAPOTIA E QVINQVE MYROBALANIS.

Nicolai Myrepsici.

XXXIX.

Conferunt stomachicis, melancholicis, lienosis, & inflatis, sanguinemq; purificant. Capiunt quinç. myrobalanorum generum, agarici, dacrydij, colocynthidis, fenæ, añ drach. duas, scrup. vnum, & dimidium. Epithymi, turpeti, anisi, ^bmastiches, lapidis lazuli, añ ^cdrach. vnam, grana sedecim. ^dRhei barbari, drach. vnam, scrup. vnum. Aloes flauæ, ^evnc. dimidiam. Cum succo fœniculi formetur massa.

ANNOTATIONES.

^a Drach. duas, scrup. vnum, & dimidium.) Variant in alijs codicibus pondera. Nam Nicolai Præpositi codex habet vnciam dimidiam. Cordi medicamentarius liber drachmam dimidiam. Nicolai autem Myrepsi, vnde compositionem hanc ad verbum transcripsimus, manuscriptum exemplar legit, drach. duas, & dimidiam. Atque hoc sanè pondus legitimum est, quod medium sit inter vtraq; iam dicta. quorum alterum, nimium: alterum verò minus existit.

^b Mastiches.) In alijs codicibus ante Mastichen, fœniculum insertum est: quod tamen in Græco desideratur. Neq; vtiq; temerè, quod catapotia hæc subinde fœniculi succo excipiantur.

^c Drachmam vnam, grana sedecim.) Et hic variant pondera. Nam & Nicolai Præpositi exemplar habet drachmas duas, & dimidiam, & grana quinç. Quod secutus est etiam

Y Cordus.

Cordus.

Cordus.

Cordus. Sed pondus quod nos expressimus, est legitimum. Siquidem quum Cyaneus lapis erodendi etiam facultatem obtineat, satis erit si de eo drachma vna, & grana sedecim accipiamus.

d Rhei barbari.) In alijs omnibus codicibus omissum est Rheum barbarum. Quapropter præfens descriptio cæteris melior est, atq; à pharmacopœis vsurpanda, quod moderatius & longè tutius vacuet quàm ea quæ à Præposito est proposita, ob Turpeti, & lapidis Lazurij parciolem copiam. Purgant autem catapotia illa vtramq; bilem & pituitam: Cerebrum expurgant etiam, & visionem acuunt.

e Vnciam dimidiam.) Alij codices integram vnciam habent. Sed quia accessit Rheum barbarum, quod illi omiserunt, sufficit vnciam dimidiam accepisse.

CATAPOTIA BECHICA.

Ioannis Damasceni.

XL.

ADuersus tussim veterem & siccam, gutturisq; & faucium asperitatem pollent. Accipiunt succi glycyrrhizæ, sacchari, añ drach. decem. Amyli, tragacanthæ, amygdalarũ dulcium, añ drach. quinq;. Cum lento seminis psyllij, aut cydoniorum succo fingatur massa. Quod si rubea vocata catapotia revolueris, adde Boli armenij præparati, drach. sex.

Bechica rubra.

ANNOTATIO.

Bechica.

Bechica.
Bechica.
Sub lingua
Barbaris nominantur.

a Bechica.) Græcè βηχικὰ, quod aduersus tussim plurimum valeant, dicta sunt. Siquidem Græcè βηχὶς tussim sonat: Barbari ineptè admodum Bichichia nominant.

CATAPOTIA LINGVAE SVBDITA.

Nicolai Myreplici.

XLI.

Ad asthmaticos, tussientes, & stomachi imbecillitatem admodum probata. Conferunt cardiacis, & non nisi recta ceruice spirantibus. Recipiunt feminum cucumeris, cucurbitæ, citruli, melonum, añ drach. dimidiam. Radicis glycyrrhizæ, scrup. duos. Succus glycyrrhizæ, drach. vnam. Galangæ, tragacanthæ, gummi Arabici, añ scrup. vnum. Zingiberis, iridis, ambaris, styraçis calamitæ, margaritarum, ligni aloes, añ scrup. vnum. Cinamomi, caryophylli, nucis moschatae, papaueris albi, boraginis, ocimi, añ scrup. vnum. Penidiorum, drachmam vnam. Moschi, gran. sex. Nucum pinearum, scrup. vnum. Stillaticij rosarum liquoris, quod satis est: cui tragacantha sit intrita. Formantur catapotia, quæ sub lingua contineantur.

CATAPOTIA SEBELLIA.

Ioannis Damasceni.

XLII.

Obstructiones ventriculi, iecoris, lienisq; sanant, & hydropem, materiamq; biliosam, pituitosam, & melancholicam etiam dictis partibus obstructis vacuant. Habent spicæ Indæ, drach. quinq;. Spicæ romanæ, drach. duas. Rhabarbari, agarici, epithymi, añ drach. quatuor. Costi, mastiches, chamædryos, amomi, añ drach. tres. Croci, drach. duas. Myrrhæ, cinamomi, caryophyllorum, iunci odorati, añ drach. vnam. Aloes, drach. decem. Cum veteri vino fingatur massa.

CATAPOTIA EX COLOCYNTHIDE.

Ioannis Damasceni.

XLIII.

Ad affectus pituitosos & melancholicos, vt alphas curatu difficiles, & articulorum dolores. Capiunt colocynthidis, drach. sex. Myrobalanorum nigrorum, & flauorum, sagapeni, bdellij, sarcocollæ, añ drach. quinque. Aloes, drach. septem. Melanthij, cumini^a Carmani, origani^b Persici, nasturtij albi, salis gemmei, absinthij Romani, añ drach. vnam. Cum succo porri formetur massa.

ANNO-

a Carmani.) Ex Carmania, India regione.
b Persici.) Ex Perside allatum. Cretense bonitate illi respondet.
c Nasturtij albi.) Satiuum intelligit: quod album vocat, ab albis floribus, canescentibus folijs, & radice alba.

Carmanum.
Persicum.
Nasturtium album.
Mezereon.

CATAPOTIA EX THYMELAEAE.

Ioannis Damasceni.

XLIII.

Serosum excrementum valenter purgant, seu aquas: ob id hydropem, ascitem & anasarcam iuuant. Accipiunt foliorum thymelaeae aceto per noctem maceratorum & siccatorum, drach. quinq;. *b* Myrobalanorum flauorum, drach. quatuor. Cepulorum, drach. tres. Cum manna, vel tamarindis aqua intybi dissolutis, fingatur massa.

ANNOTATIONES.

a Thymelaea.) Mezereon Arabes nominant. Quanquam sub Mezereon appellatione Thymelaeam & Chamaeleam, vt alibi diximus, confundunt.
b Myrobalanorum.) Ad reprimendam vim acrem, & supra modum purgatricem thymelaeae.

Thymelaea.
Mezereon.

CATAPOTIA E SARCOCOLLA.

Ioannis Damasceni.

XLV.

Pituitam vacuant, ob id pituitosis affectibus commodant. Recipiunt sarcocollae, drach. tres. Turpeti, drach. quatuor. Pulpaecolocynthidis, zingiberis, añ drach. vnam, & dimidiam. Salis gemmei, drach. vnam. Cum stillaticio rosarum liquore formetur massa.

CATAPOTIA E SAGAPENO.

Ioannis Damasceni.

XLVI.

Valent ad ischiadem, podagram, & reliquorum articularum dolorem, atque vteri. Menses eliciunt. Habent sagapeni, hammoniacci, opopanacis, bdellij, añ drach. duas, & dimidiam. Seminis apij, ammeos, rutae syluestris, anisi, añ drach. vnam. Acori, *b* lepidij Indi, calaminthes, folij, centaurij, polij, costi, salis gemmei, añ drach. dimidiam. Aloes, drach. sex. Colocynthidis, drach. quinq;. Cogantur cum succo artemisiae, aut porri, in massam.

ANNOTATIONES.

a Sagapeno.) Serapinum deprauata voce hodie appellant medici, quod veteres Graeci Sagapenum. Sagapenum nominant.
b Lepidij Indi.) Mesuae filius, Ioannes Damascenus, habet Seitaragi: quam vocem Cordus, & alij falsò pro Casia lignea interpretantur. Nam non est, nisi Lepidium: quod deprehendet manifestè, qui volet ea quae Serapio de Seitaragi scribit, conferre cum ijs quae Dioscorides, & Galenus de Lepidio tradunt. Per Lepidium autem intelligunt herbam quae alio nomine Iberis dicitur, ischiadicis conuenientissima.

Sagapenum.

Seitaragi.
Cordus errat.

CATAPOTIA EX OPOPANACE.

Ioannis Damasceni.

XLVII.

Ad resolutionem, conuulsionem caninam, genu, pedum & aliorum articularum dolores, morbosque neruorum partium frigidos. Capiunt opopanacis, hermodactyli, sagapeni, bdellij, hammoniacci, colocynthidis, añ drach. quinq;. Croci, castorij, myrrhae, zingiberis, piperis nigri, piperis longi, casiae, myrobalanorum flauorum, belliricorum, emblicorum, añ drach. vnam. Scammonij, drach. duas. Turpeti, drach. quatuor. Aloes, drach. duodecim. Cum succo brassicae maceratis in eo prius lachrymis, fingatur massa.

Y ij CATA.

LEONHARTI FVCHSII
CATAPOTIA E BDELLIO MAIORA.

Ioannis Damasceni.

XLVIII.

AD fluxum hæmorrhoidum, & vlcera in eis, & ad menses immodicos. Accipiunt bdellij, drach. duodecim. Ammeos, drach. tres. ^aCepulorum, indorum, belliricorum, emblicorum, ^bconcharum venerearum, vstarum, succini, añ drach. duas, & dimidiam. Maceretur bdellium in succo porri, & formetur massa.

ANNOTATIONES.

^a Cepulorum, indorum.) Quorum ope humor melancholicus & vltus per aluum vacuatur, & materia hæmorrhoidibus detrahitur.

^b Concharum venerearum, vstarum.) Codices alij Ioannis Damasceni, habent atqui parum rectè, concharum vstarum genus pro specie. Venerearum autem, seu Veneris dictionem variè interpretantur. Alij enim pro radice acori, alij pro auellanis vltis, vt Cordus. Neutri tamen rectè. Non significat enim hoc loco, nisi conchas venereas vltas. Venereæ autem dictæ sunt, quemadmodum Rondeletius censet, quod hæc apud Gnidiorem venerem colebantur. Nonnullis verò ita nominatæ esse videntur, quod hæc Conchæ non modo Veneri gratæ, sed etiam cognatæ sint, ob communem è mari originem, & quod celebris sit eius deæ effigies concham pede premens. Quibusdam verò à pulchritudine & splendore, læuoreq; quæ dotes veneri formosiq; corporis præcipuæ sunt. Conchæ istæ oui figura sunt, Purpura maiores & latiores, testa læui, in cuius extremo utroq; foramen est, alterum cibi capessendi gratia non asperum, non rotundum, sed parum prominens, non tamen in angulos procurrens: alterum ad excrementa reiicienda, concha simplice atq; vna utrinq; sese colligente, vt fufius lib. 2. de testaceis cap. 34. Rondeletius memoriæ prodidit. Concharum autem mentionem hic rectè fieri venerearum vstarum primùm ex alia compositione, tertia nimirum catapotiorum de Bdellio, satis liquet, in qua disertè conchularum venerearum vstarum fit mentio. Dein satis constat Conchas venereas ad alui fluxus constringendos, & intestinorum atq; vteri vlcera, quemadmodum etiam testas concharum quæ peculiariter Ostrea nominantur, vltas, vt testis est lib. 11. Galenus, implendis cicatriceq; claudendis vlcibus humidis esse vtilis, siquidem insignem reliccandi vim citra calorem, habent vt hoc nomine ad præsentem compositionem apta sit Concha venerea. Cæterùm vulgus pharmacopœorum pro Concha venerea Pestines, atqui parum rectè, vsurpat, quod Pestines specie à Conchis differant, & detergendi quoq; facultatem habeant, adeoq; ad fluxus constringendos nequaquam conducant.

CATAPOTIA IMPERIALIA.

Incertiautoris.

XLIX.

PArumadmodum purgant, & plurimùm roborant ventriculum, & omnia viscerarefrigerata. Conseruant facultates naturales, sanguinem, & spiritus purificant. Recipiunt cinamomi, amomi, anisi, mastiches, cardamomi, zingiberis, zedoaria, maceris, nucis moschata, caryophyllorum, croci, cubebæ, lignialoes, turpeti, manna, agarici, foliculorum senæ, spicæ nardi, myrobalanorum flauorum, cepulorum, indorum, belliricorum, emblicorum, añ scrup. vnum. Rhei barbari, vnciam vnam. Aloes, vncias duas. Cum serapio rosaceo aut violaceo fingatur massa.

CATAPOTIA EX OCTO REBUS.

Nicolai Præpositi.

L.

PVrgant humores crassos à capite, visum acuunt, & suffusionem arcēt. Habent aloes, dacrydij, añ drach. duas. Pulpæ colocynthidis, epithymi, agarici, mastiches, dauci cretici, myrobalanorum cepulorum, absinthij, añ drach. vnam. Cum succo solani formetur massa.

ANNOTATIO.

^a Ex octo rebus.) Græcè ὀκτώμερα dicuntur. Nam aloë in formandis catapotijs numerum tenere non videtur, vt neq; mel, neq; saccharum in Electuarijs, alias ex nouem constarent rebus.

CATA-

Galení.

L I.

Bliosofos & acres humores, pituitamq̄ salſam à capite purgant, eiusq̄ deſtil-
lationes fiſtunt, tuſſientibus profunt, & aſperitates faucium leniūt, ſuntq̄
omnium præſtantiffima, & ob id in uſum quotidianum reuocanda. Accipiunt
aloes, ſcammonia, añ vnc. dimidiam. Colocynthidis, agarici, añ drach. duas.
Bdellij, gummii arabici, añ drach. vnā. Cum ſucco abſinthij fingat̄ maſſa. Alijs
ita componit̄. Pulpæ colocynthidis, drach. vnā. Aloes, ſcammonia, añ drach.
duas. Maſtiches, drach. dimidiam. Cum ſucco abſinthij formetur maſſa.

CATAPOTIA GENITALE SEMEN ARGENTIA.

Incerti autoris.

L II.

HAbent ſeminis erucæ, teſticulorum vulpis, ſeminis vrticæ, ſatureiæ, cau-
darum ſcinci, pudendi tauri, añ vnc. dimidiam. Cum cerebello paſſerum
ſingantur catapotia.

DE SACCHARIS, ET CONDITIS.

SECTIO SEPTIMA.

DE SACCHAR.

I.

Saccharum violaceum ſeu violatum bilis feruorem miti-
gat, ſitim extinguit, aluum lenit: thoracis vitijſ calidis,
faucium & gutturis aſperitati ac ſiccitati auxiliatur: fit
hoc modo. Florum violarum nigrarum recentium, cau-
da pediculoſe & viridi, ceu caliculo, purgatarum, in mor-
tario lapideo tritarum, duplo ſaccharo miſcentur, & vaſe
vitreo aut vitrato reponuntur. Meſuræ filius c̄ triplum
ſacchari miſcet.

ANNOTATIONES.

a Saccharis.) Ita cum recentioribus Græcis, & iunioribus medicis appellare placuit. *Sacchara.*
Quamquam ij Conſeruas etiam vocent, flores ſaccharo conditos.

b Ioſacchar.) Saccharum violaceum ſonat. Reſtius viola ſaccharata. *Ioſacchar.*

c Triplum.) Quæ ratio condiendi non probatur, quòd minima Sacchari mole viola-
rum facultas obruatur. Hodie flores minutim inciduntur, & ſingulis libris florum, ſac-
chari libræ duæ permifcetur: niſi flores ſicciores fuerint, tum enim ſingulis libris florum,
Sacchari albiſſimi libræ duæ, & dimidia adijciuntur.

SACCHARVM ROSACEVM ROSATVMVE.

II.

Ventriculum & cor, reliquaq̄ viſcera refrigerat, firmat, repentesq̄ in ar-
cem cerebri vapores reprimit. Tabidis, & ſanguinem reiicientibus vetus
plurimum confert. Fit verò ſic. Foliorum roſarum rubrarum nondum perfe-
ctarum, recentium, exunguatorum, tritorum in mortario lapideo, libra vna
duplo ſaccharo permifcetur: & in vaſe vitreo, aut vitrato, non tamen omnino
repleto, vt feruenti ſit locus, nec foràs exiliat, recòduntur. Hodie, vt diximus,
minutim tantum inciduntur roſarum folia, & in vmbra prius, vt eorundem ex-
crementoſa humiditas reſoluatur, à nonnullis exiccantur.

SACCHARVM BVGLOSSATVM.

III.

Coripſum roborat, eiusq̄ tremorem, & ſyncopen ſanat, manicos & me-
lancholicos iuuat. Fit, vt violaceum, nempe floribus pediculo purgatis,
in pila tritis, addito ſaccharo duplo.

ANNOTATIO.

X iij a Saccha-